

m.remissvar@regeringskansliet.se

i.remissvar@regeringskansliet.se

sebastian.axelsson@regeringskansliet.se

Länsstyrelsen i Dalarnas läns yttrande över remiss av SOU 2022:21 Rätt för klimatet

M2022/01364

Länsstyrelsen tillstyrker de av utredningens förslag som berör oss och lämnar följande synpunkter.

Länsstyrelsen delar utredningens grundantagande att det politiskt satta klimatmålet om nettonollutsläpp av växthusgaser till 2045 bäst nås med en snabb elektrifiering av industri och transporter. Vägen dit genom att införa tydligare krav på klimathänsyn i miljöbalken, underlätta elnätsutbyggnaden och styra mot effektivare transporter är även den rätta. Dock har Länsstyrelsen svårare att se att det praktiskt kommer att gå att genomföra de förslag på åtgärder som utredningen lämnar i syfte att även åstadkomma en minskning av transporterna med personbil. Detta är säkert möjligt att åstadkomma i områden med hög befolkningstäthet, men från ett landsbygdsperspektiv är det svårare att se hur ökade möjligheter till gång-, cykel- och kollektivtrafik ska resultera i detta. På de flesta platser i Dalarna skulle kollektivtrafiken behöva byggas ut avsevärt för att människor ska ha ett realistiskt alternativ till att använda den i framtiden elektrifierade bilen. Detta samtidigt som en tydlig utgångspunkt i utredningen är att övergången ska ske utan stora kostnader utan främst genom ett mer effektivt utnyttjande av befintliga resurser (fyrstegsprincipens två första steg). Givetvis måste dock samhället i stort gå mot minskade transporter och det är därför rätt att Länsstyrelsen ges en roll att främja den utvecklingen.

Förslagna ändringar i miljöbalken är bra. Genom att införa ett krav på klimathänsyn i 2 kap 6 § miljöbalken bland övriga grundläggande regler för miljöprövningen ges en tydlig signal om att denna fråga framgent tydligare ska beaktas vid prövningen. Även kravet på villkor för transporter är bra. Idag ges villkor vid transportintensiva verksamheter, men då tydligt stöd saknas i lagstiftningen att ställa de villkor som behövs blir dagens villkor relativt tandlösa. Med föreslagen skrivning

finns förutsättningar att driva praxis mot strängare krav om det behövs för att nå miljökvalitetsmålen.

Att underlätta dragning av större elledningar genom att införa undantag från strand- och biotopskydd är även det en bra lösning. Länsstyrelsen ser precis som utredningen inte heller att det kommer att innebära större intrång då aktuella projekt allt som oftast ges dispens. Motsvarande undantag finns redan för viss väg- och järnväg. Utredningen lyfter även fram att länsstyrelserna ska få en förtydligande roll vid prövningen av själva byggandet av kraftledningar och vid åtgärder av befintliga. Det är ett viktigt tillägg eftersom kraftledningsgator, liksom biotopskyddsområden och strandmiljöer ofta är betydelsefulla miljöer för många organismer och i flera fall hotade arter. Länsstyrelsen i Dalarnas län har erfarenhet av att såväl etableringar som åtgärder inom befintliga ledningsgator kan främja biologisk mångfald om åtgärderna utförs med kunskap om den biologi som berörs.

Länsstyrelsens har heller inget att invända mot att vi ges en stärkt roll i den fysiska planeringen av elnät och transporter genom ändringar i förordningen om länsplaner för regional transportinfrastruktur, plan- och bygglagen och i förordningen med länsstyrelseinstruktion.

Angående förslagen om ytterligare utredningar rörande att stärka länsstyrelsernas arbete med energi- och klimatstrategier samt samordning mellan länsstyrelser och kommuner inom plan- och byggområdet avvaktar Länsstyrelsen med att yttra sig över till dess utredningarna slutförts. Även uppdraget till länsstyrelserna att se över hur vi kan bli tydligare och mer enhetliga i samråd respektive prövning av linjekoncession avstår Länsstyrelsen att yttra sig över i nuläget.

Detta yttrande har beslutats av tillförordnad landshövding Camilla Fagerberg Littorin efter föredragning av rättschef Lars A Andersson. Tillförordnad avdelningschef Jemt Anna Eriksson och avdelningschef Mikael Selander har medverkat i den slutliga handläggningen av ärendet.

Beslutet har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrifter.